

Säilikpuud

Mis need on?

Säilikpuud on uuendusraie käigus elurikkuse säilitamiseks alles jäetavad elus ja surnud puud, mida ei raiuta ka tulevikus. Seaduse järgi peab lageraie käigus jätma säilikuuid vähemalt 5 tm/ha kohta, kuid see pole elustiku säilitamiseks kindlasti piisav. Tulevasi säilikuuid tuleb piisavalt jätta juba vaheltkasutusraiate käigus.

Milleks on säilikpuud vajalikud?

Säilikpuud asendavad elustiku jaoks vanu puid ajal, kui neid uuendusraie tulemusel metsamaal pole. Eriti olulised on nad seene- ja sambliku-liikide jaoks. Sambla- ja soontaimeliigid vajavad ka metsale iseloomulikku varjukat mikrokliimat, nende kaitseks sobivad paremini säilikuude suured grupid ja läbiraiumata metsaosad.

Säilikuudega maastikul on mitmekesisem linnustik, sest säilikuud pakuvad lindudele peatuspaika ja metsa taastudes võivad osutada sobilikeks pesapuudeks nii õõnsustes pesitsevatele kakkudele kui võimsaid pesapuid vajavatele kotkastele. Surnud säilikuudest tekib metsa jämedat lamapuitu, mida kasutab eluks ligi veerand metsaliikidest. Vanade puude ja lamapuidu piisav olemasolu on vajalik metsa elurikkuse säilimiseks ja aineringe püsimiseks, mis tagab metsade samaväärse taastumise.

Mida saab metsa majandaja teha?

Säilikpuude valikul on soovitatav silmas pidada:

- » Mändide, kaskede ja haabade kõrval säilitada ka sangleppi ning laialehiseid liike nagu tamm, saar, jalakas, vaher ja pärn;
- » Võimalusel tuleb puid (kask, kuusk, haab) säilitada rühmiti, tagades sellega nende suurema tuulekindluse ja keskkonna stabiilsema mikrokliima;
- » Elus säilikpuud võiksid moodustada 15% metsa tagavarast, sest kolmandik neist hukkub juba esimese 10 aasta jooksul.

Fotomontaaž: Mart Suurkask

- » Säilikpuudeks sobivad nii metsa uuenemiseks kasvama jäetud seemnepuud kui hästi jämedad mitmesuguste erisustega puud, millel on madal majanduslik väärtus – madalalt harunenud, mitmetüvelised, vanade tulekahjustustega jmt puud;
- » Tuleks arvestada valdava tuulesuunaga, s.t. raiutud puistust läänes asuva metsa varjus säilivad puud paremini; künklikul reljeefil peaks eelistama säilikuude jätmist nõlva alumisele kolmandikule ja vältida nende koondamist künkaharjale.